

*Bigarren Lehendakariordea eta Lan eta Enpleguko Sailburua
Vicelehendakari Segunda y Consejera de Trabajo y Empleo*

AGINDUA, LAN ETA ENPLEGUKO BIGARREN LEHENDAKARIORDE ETA SAILBURUARENA, 2020KO ABENDUAREN 4KOA, ZEINAREN BIDEZ BERMATZEN BAITA BETEKO DIRELA GIZARTEARI EMAN BEHARREKO EZINBESTEKO ZERBITZUAK 2020KO ABENDUAREN 10 ETA 16RAKO HAURRESKOLEN KONTSORTZIOAN DEITUTAKO GREBAN.

LAB, STEILAS eta ELA sindikatuek greba-deialdia egin dute Haurreskolak Kontsortzioan 2020ko abenduaren 10 eta 16 egunetarako, 7:30etatik 18:30etara, Euskal Autonomia Erkidegoan dituzten lantoki guztietarako (haurreskoletan eta Eibarko egoitza nagusian).

Deialdia egin dutenen arabera, grebaren helburuak hurrengoak dira: *“Haurreskolak Partzuergoko gerenteak, Lan hitzarmen eta akordio desberdinak berehala betetzen hasteko konpromisoa har dezala. Era berean, hezkuntzako beste sektoreetan bezala, lan hitzarmen berriaren negoziazioa abian jartzeko konpromisoa har dezala. Eusko Jaurlaritza eta Hezkuntza Sailari, irakaskuntza publikoan Osakidetza egiten duen NBE-n horniketan haurreskolak partzuergo sartzeari. Horrez gain, hurrengo urteko aurrekontua handitzea Legebiltzarrak eskatutako doakotasunean urratsak emateko, Lan hitzarmen eta akordioak bete ahal izateko eta kalitatezko hezkuntza zerbitzua bermatu ahal izateko”.*

Grebara deitutako kolektiboa Haurreskolak Partzuergoko langilegoa da (1.165 langile). Greba deialdiak eragindako ume kopurua honako hau da, Partzuergo emandako datuen arabera: 3570 haur, 235 eskolatan banatuak.

Espainiako Konstituzioaren 28.2 artikulua langileen greba-eskubidea aitortzen du haien interesak defendatzeko bitarteko gisa, eta gaineratzen du horixe dela egungo zuzenbide-estatu sozial eta demokratikoaren oinarritzko eskubideetako bat. Konstituzioak, beraz, berdinean zerrendatzen eta babesten ditu greba-eskubidea eta beste zenbait eskubide garrantzitsu, hala nola bizitza, osotasun fisikoa, osasuna, hezkuntza, zirkulazio askea, eta informazio-askatasuna, besteak beste. Konstituzioak erabat babesten ditu eskubide horiek guztiak, bai eta greba egiteko eskubidea ere.

Hori ikusirik, gerta liteke greba egiteko eskubideak talka egitea herritarren gainerako oinarritzko eskubideekin. Hori saihesteko, Espainiako Konstituzioaren 28. eta 37. artikuluetan xedatuta dagoenaren arabera, neurri egokiak hartu behar dira gizartearentzako ezinbesteko zerbitzuak mantentzen direla ziurtatzeko, ez dadin geratu egikaritu gabe gatazkan dauden eskubide horietako bat bera ere.

Hala ere, aurreko premisa gorabehera, begien bistakoa da ezen, oinarrizko eskubideak mugatzen dituen edozein neurri konstituzionala izan dadin, proportzionaltasunaren printzipioa zorroztasunez aplikatuz hartu behar dela, eta horretarako hiru baldintza bete behar ditu neurri horrek: neurria aplikatuz proposatutako helburua lortu ahal izatea, hots, «egokitasun-judizioa» deritzona; egitatea aztertuta, ondorioztatzea ez dagoela neurri apalagoren bat helburu hori eraginkortasun berarekin lortzeko, hau da, «beharrizanezko judizioa» deritzona; eta, azkenik, neurria edo konponbidea orekatua edo neurritsua izatea, haren aplikazioaren ondorioz guztion intereserako onura edo abantaila gehiago eragiten direlako auzian dauden beste ondasun edo balioetarako eragiten diren kalteak baino, hau da, «proportzionaltasun-judizioa, zentzu hertsian». Gai horri buruz hainbat aldiz erabaki du Konstituzio Auzitegiak, honako epai hauen bitartez, besteak beste: 122/1990, 123/1990, 8/1992, eta 126/2003.

Erabaki horietatik, hauxe ondorioztatu behar dugu: gizartearentzat funtsezko zerbitzuak ematen direla ziurtatzeak mugatu egiten du grebarako eskubidea baliatzeko aukera, eta, ondorioz, nahitaezkoa da interes guztiak kontuan hartuta eta orekaz jokatzeko. Alegia, ziurtatzeak berme gisa balio behar du, eskubide kontrajarrien artean ezinbestean lortu beharreko koordinazioa oinarri hartuta, betiere ulerturik grebalarien eskubidea mugatu beharko dela –amore eman, Konstituzio Auzitegiaren hitzetan–, haien eskubideak grebaren bidez babesteak ezinbesteko zerbitzua jasotzeko eskubidearen komunitate/pertsona titularrari eragiten dion edo eragin liezaiokeen kaltea larriagoa bada grebalarien errebindikazio edo eskakizunek arrakastarik ez izateak eragingo lukeena baino. Aurrekoa kontuan hartuta eta greba-deialdi honen aurrean, beraz, grebaren garapenak dituen ezaugarri zehatzak hartu beharko dira aintzat; besteak beste, bere iraupena eta jarduera.

Iraupenari dagokionean, bi egun ez jarraitukoa da, izan ere, abenduaren 10 eta 16 egunetarako deitu da, 7.30etatik 18.30tara. Praktikan, lanaldi osoari eragiten dion greba da, izan ere, Haurreskola bakoitzak bere ordutegia zehazteko dituen irizpideak hurrengoak dira: bere zerbitzuak 7:30etatik 17.00ak arte eskaini beharko ditu, 18.30etaraino luzatu daitekeelarik, gutxienik 3 haur badaude.

Jarduerari dagokionean, haur hezkuntzaren eremuari eragiten dio. Haurreskolak Partzuergoak Haur Eskolen –Haurreskolak- kudeaketa osoa du helburu, baita hiru urtetik beherako haurren laguntza- eta heziketa-arreta ere, beti ere Haurreskolak Partzuergoa osatzen duten udalerrien lurralde-eremuan. Hala, Euskadiko 0-2 urte arteko haur-hezkuntzako sare publikoa osatzen du.

Adierazitakoa dela-eta, lehenik eta behin, kontuan hartzekoa da hezkuntza funtsezko eskubidea dela, eta Konstituzioaren 27. artikulua halakotzat jotzen duela, eskubide hori zentzu zabalean harturik; hau da, pertsonen bizitza osoan indarrean dagoela aintzat hartuta, eta, hortaz, existentziaren lehen urteak ere barne hartzen dituelarik, non hezkuntza-zerbitzua ematea beharrezkoa den haurren garapen integrala ahalbidetzeko.

Haurreskolak irekitzeari dagokionean, kontuan hartu behar dugu Haurren Hezkuntza eta Laguntzarako Zentroak direla, eta horrekin loturik, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiaren 2009ko urriaren 28ko Epaiak adierazitako moduan, oinarrizko zerbitzua da, bai Konstituzioaren 27. artikulua aitortzen duen hezkuntzarako oinarrizko eskubidearen ikuspegitik, bai lan- eta familia-bizitza bateragarri egitearen ikuspegitik, zeina lanerako eskubidearekin lotuta baitago, gizarte-harremanen bilakaera dela eta.

Jokoan dauden eskubideen garrantzia bermatuko duten gutxieneko zerbitzuak ezartzeari dagokionez, lehenik eta behin, nahitaezkoa da ikastetxeak ikasleentzat irekita egotea, eta, bestetik, beharrezkoa da greba egiten ez duten langileen lanerako eskubidea babestea –Konstituzioaren 35. artikuluan aitortua–. Horregatik, gobernu-agintaritzak gutxieneko zerbitzutzat jotzen du ikastetxeetarako eta lotutako eraikinetarako sarrera-kontrola bermatzea; gutxienez, grebarako eskubidea ez baliatzea erabakitzen duten langileek lantokira sartu ahal izateko, baita ikasleek berek ere. Izan ere, ikastetxeak ireki ezean, erabat eta bidegabeki eragotziko litzateke lanerako eta hezkuntzarako eskubide korrelatiboa.

Ikastetxeak irekitzea ez da «ikastetxea irekitze» hutsa; aitzitik, irakaskuntza-egitekoaren edo -jardueraren ezinbesteko «funtzionamendu-errutinak» bete behar dira (gutxieneko zerbitzuen izaera murriztailearen eraginez), ikastetxe horietan instalazioak edo materialak ez ezik ikasleak berak ere zaintzeko. Izan ere, ikastetxe horietara ikasle adingabeak joaten direnez –adingabeei ezin zaie eskatu helduei eskatzen zaien heldutasun-maila bera haien jardunean, eta, horren ondorioz, ikastetxearen erantzukizuna ezin da guztiz baztertu (Auzitegi Gorenaren 2002ko apirilaren 14ko Epaiak)–, berebiziko arreta eskatzen da saihestekoak diren arriskuak ezabatzeke edo murrizteke; alegia, instalazioak behar bezala eduki eta mantendu behar dira, bai eta zaintza- eta kontrol-lanak egin ere –eta umeak edo ezgaiak irakaskuntza- edo prestakuntza-jarduerak garatzen diren egoitza batean zaintzeko ardura hartzen bada [...] arreta berezia jarri behar da haiek nozitu lezaketen edozein lesio edo kalte saihesteko. Valentziako Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiaren 1526/2009 Epaiak, urriaren 23koa (Administrazioarekiko Auziak, 1. sekzioa)–. Horren ondorioz, ezarri behar da aginte- eta/edo zuzendaritza-ahala duten pertsonak izan behar direla ikastetxeotan gutxieneko zerbitzu gehigarri gisa, eta beren gain hartu behar dutela ikastetxe horietara joaten diren adingabeen gaineko ardura, ikuspuntu objektibo batetik arriskutsuak izan litezkeen guneetara joatean prebentzio eta segurtasunerako arreta bermatzeko.

Era berean, gaur egungo egoeran garrantzi bizia dute bizitzarako, osotasun fisiko eta moralerako, eta osasunerako eskubideek, zeinak Espainiako Konstituzioaren 15. eta 43. artikuluetan baitaude jasota. Ezin da ahaztu greba-deialdia COVID-19ak eragindako osasun-krisiarekin loturik dagoela, bai eta osasun-, gobernu- eta hezkuntza-agintariek hartutako neurriekin ere. Zentzu honetan, kontuan hartu behar dira hurrengo xedapenetan hartutako neurriak: 36/2020 DEKRETUA, 2020ko urriaren 26koa, lehendakariarena, zeinaren bidez osasun publikoko prebentzio-neurriak hartzen baitira

Alarma-egoeraren adierazpenaren eremuan, egoera epidemiologikoaren bilakaeraren ondorioz eta SARS-CoV-2k eragindako infekzioen hedapenari eusteko; 38/2020 DEKRETUA, azaroaren 6koa, lehendakariarena, zeinaren bidez honako dekretu hau aldatzen baita: 36/2020 Dekretua, urriaren 26koa, lehendakariarena, zeinaren bidez osasun publikoko prebentzio-neurriak hartzen baitira alarma-egoeraren adierazpenaren eremuan, egoera epidemiologikoaren bilakaeraren ondorioz eta SARS-CoV-2k eragindako infekzioen hedapena geldiarazteko; 39/2020 DEKRETUA, azaroaren 20koa, lehendakariarena, zeinaren bidez bigarrenez honako dekretu hau aldatzen baita: 36/2020 Dekretua, urriaren 26koa, lehendakariarena, zeinaren bidez osasun publikoko prebentzio-neurriak hartzen baitira alarma-egoeraren adierazpenaren eremuan, egoera epidemiologikoaren bilakaeraren ondorioz eta SARS-CoV-2k eragindako infekzioen hedapena geldiarazteko; eta AGINDUA, 2020ko uztailaren 28koa, Osasuneko sailburuarena, zeinaren bidez aldatzen baita agindu honen eranskina: Agindua, 2020ko ekainaren 18koa, Osasuneko sailburuarena, COVID-19ak eragindako osasun-krisialdiari aurre egiteko beharrezko prebentzio-neurriei buruzkoa, Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Planaren 3. fasea gainditu eta gero.

Osasun egoera hau dela-eta, prebentzio neurri osagarri orokorrak txertatu dira ikastetxeen kudeaketan egunotan. Neurri horiek Hezkuntza Sailaren webgunean argitaratutako zenbait dokumentutan daude jasota (<https://www.euskadi.eus/koronabirusari-buruzko-informazioa/web01-s2hhome/eu/>). Hauexek dira, hain justu:

1. Ikasturte hasierarako Jarduketa-protokolo osagarria eta ikastetxeetan COVID-19 kasuak agertzen direnerako jardunbideak.
2. Ikastetxeetan koronabirusaren aurrean jarduteko Protokolo Orokorra. 2020-2021 ikasturtea.
3. Prebentziorako neurriak. 2020-2021 ikasturtea.

Irailaren 15erako hezkuntza sektorean deitu zen greba deialdia zela-eta, zeinak Haurreskolak Partzuergoko ikastetxeak ere barnebildu zituen, eta COVID-19ak eragindako egoera ikusirik, Eusko Jaurlaritzako Osasun Publikoko Sailaren Zuzendaritzari txostena eskatu zitzaion. Txosten hark hurrengoak zioen: : Behar adina langile izan beharko dira COVID-19aren aurkako prebentzio-neurriak mantentzeko Hezkuntza Sailak indarrean dituen jarduera-protokoloetan eta ikastetxeen kontingentzia-planetan:

- *Talde egonkorra mantentzea.*
- *Pertsona-fluxuak antolatzea.*
- *Distantziak gordetzea.*
- *Maskara erabiltzen dela zaintzea.*
- *Eskuetako higieena eta instalazioak garbitzea eta desinfektatzea.*
- *Kasuak kudeatzea.*

Horregatik, eta Haurreskolak Kontsortzioak ematen duen zerbitzua kontuan harturik, zeina haur-hezkuntzako 1.zikloa den, COVID-19ak eragindako pandemiak aurretiko greba deialdietan ezarritako gutxieneko zerbitzuak areagotzea erabaki da, ikastetxe bakoitzak matrikulatutako haur kopuruaren arabera, modu honetan, ikasleen segurtasun eta osasuna bermatu dadin.

Inguruabar hauek guztiek, Agindu honetan zehaztutako gutxieneko zerbitzuak hartzera eraman gaituzte, modu honetan, talka egiten duten eskubideen gutxieneko edukia bateragarri egiteko asmoarekin.

Gai honetan eskumen eksklusiboa gobernu-agintaritzari esleitzeak zera bermatu nahi du, gobernu-erantzukizuna eta -ahala duenak bakarrik ezar ditzakeela greba-eskubidearen egikaritzeak izan behar dituen mugak, eta ezarri ere zuzenbidearen arabera ezarri behar dituela, funtsezko zerbitzu jakin batzuei eustearren, oinarrizko beste eskubide batzuk betetzera bideratuta dauden heinean.

Izan ere, Lan Harremanei buruzko martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege Dekretuaren 10.2 artikulua honako hau xedatzen du: «Greba egiten denean edozein zerbitzu publiko edo onartuta dagoen eta geroraezina den beharriazko edozein zerbitzu eskaintzen duten enpresetan, eta larritasun bereziko egoerak direnean, gobernuko agintaritzak beharrezko neurriak hartu ahal izango ditu zerbitzuen funtzionamendua ziurtatzeko» eta «Gobernuak, era berean, horretarako beharrezkoak diren esku-hartze neurriak har ditzake».

Konstituzionaltasun aitortua duen arau horretan (Konstituzio Auzitegiaren 11/1981 Epaia, apirilaren 8koa, 1981\11 Errekurtsoarena), Konstituzioaren greba-eskubideari buruzko 28.2 artikuluekin bat etorriz, honako hau ezartzen da: «Eskubide horren erabilera arautzen duen legeak beharrezko bermeak ezarriko ditu herritarrentzako oinarrizko zerbitzuak mantenduko direla ziurtatzeko». Azken batean, gobernu-agintaritzari ematen zaio ahalmena edozein motatako berme-neurriak hartzeko, greba -kasuan ezinbesteko zerbitzuei eusteko modua izan dadin, eta hori egiteko neurrietako bat administrazio-ebazpenaren bidez jarduerari eusteko ezinbesteko gutxieneko zerbitzuak ezartzea da, bai eta lan-prestazio hori eskaini behar duten langileei haiek bete ditzaten eskatzea ere.

Horregatik, Lan Harremanei buruzko Errege Lege Dekretuaren (martxoaren 4ko 17/1977) 10.2. artikuluan aipatzen den prozedura bideratu da, eta hitz egiteko aukera eman zaie greba deitu duten sindikatuei, Haurreskolak Kontsortziolari eta Hezkuntza Sailari, Jaurlaritzaren proposamenaren eragina jasango duten zerbitzuei eta langileei buruzko proposamenak egin ditzaten.

Lehendakariaren irailaren 6ko 18/2020 Dekretuak (Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazioari sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta horien egitekoak eta jardun-arloak finkatzen dituena) Lan eta Justizia Saila sortzen du 2. artikuluan, eta 6. artikuluan, berriz, lan-harremanen arloko lan-legeria betearazteko eskumena esleitzen dio aipatutako sailari bere funtzioen

artean. Bestalde, aipatutako dekretuaren Xedapen Iragankor Bakarrak jasotzen duenez, indarrean jarraituko dute Lehendakaritzaren eta Jaurlaritzako Sailen egitura eta eginkizunak zehazten dituzten arau organikoek, Azken Xedapenetako Lehenengoan aurreikusitakoa gauzatu bitartean. Beraz, indarrean jarraitzen du apirilaren 11ko 84/2017 Dekretuak (Lan eta Justizia Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzekoa), zeinak honako hau ezartzen baitu bere eginkizunen artean, ekainaren 11ko 139/1996 Dekretuaren bidez eskuordetutako eskumenez: beharrezko neurriak zehaztea, ziurtatzeko bermatuko direla komunitatearen funtsezko zerbitzuak greba-kasuetan, baldin eta zerbitzu publiko onartuen edo geroraezinen prestazioaz arduratzen diren enpresa, entitate eta erakundeei eragiten badie.

Horregatik guztiagatik, Lan eta Enpleguko Bigarren Lehendakariorde eta Sailburuak, Eusko Jaurlaritzak emaniko eskuordetza baliaturik, honako hau

EBAZTEN DU:

Lehenengoa.- Haurreskolak Kontsurtzioko pertsonalak 2020ko abenduaren 10 eta 16 egunetarako, 7.30etatik 18:30ak arte deitutako greba-deialdian, euren greba-eskubidea baliatu ahalko dute. Horretarako, jarraian zehazten diren oinarriko prestazioak eta gutxieneko zerbitzuak eman beharko dituzte:

- 1.- Haurreskoletarako sarbidea bermatzeko: ikastetxe bakoitzeko, Koordinatzaile 1 edo hura ordeztuko duen pertsona 1.
- 2.- Babesa eta Osasuna bermatzeko: 1. idatz-zatian jasotako zerbitzuei, ikastetxe bakoitzeko, irakasle bat gehitu beharko zaio.

Bigarrena.- Ahal dela, zerbitzu horiek greba egin behar ez duten langileek emango dituzte, ezarritako gutxieneko zerbitzuak langile horiekin bete ezin direnean izan ezik.

Hirugarrena.- Agindu honen aurreko zenbakietan bildutako gutxieneko zerbitzuak ezin izango dira aldatu horiek egiteko izendatuta dauden langileen aldaketa edo geldialdien ondorioz. Halakorik gertatuz gero, legez kanpokotzat joko dira eta horiek egiten dituztenak erantzule izango dira, eta erantzukizuna eskatuko zaie indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren arabera.

Laugarrena.- Aurreko artikuluetan xedatutakoa gorabehera, greba egiten duten langileen eskubideak ez dira inola ere murriztuko, ezta grebarako deia egin dutenen eskakizunen izapidetzea eta ondorioak mugatuko ere.

Bosgarrena.- Jakinarazten den egunean sartuko da indarrean agindu hau.

Seigarrena.- Agindu honen berri eman behar zaie interesdunei, betiere Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen 39/2015 Legeak, urriaren 1ekoak, 40. artikuluan xedatutako moduan. Halaber, ebazpenak administrazio-bidea agortzen duela jakinarazi behar zaie eta, beraz, beraren aurka, administrazioarekiko auzi-errekurtsoa aurkeztu ahalko zaiola Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiaren Administrazioarekiko Auzietarako Salari, 2 hilabeteko epean agindua jakinarazten denetik zenbatzen hasita; halaxe xedatu baita Administrazioarekiko Auzietako Jurisdikzioa arautzen duen uztailaren 13ko 29/1998 Legean.

Era berean, eta Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriak 1eko 39/2015 Legearen 123. eta 124. artikuluetan eta hurrengoetan aurreikusitakoari jarraikiz, honako hau ere jakinarazi behar zaie: Agindu honen aurka aukerako berraztertzeke errekurtsoa aurkez daiteke lan-administrazioko agintaritza egokian, agindua jakinarazi eta biharamunetik zenbatzen hasita hilabeteko epean.

Vitoria-Gasteizen, 2020ko abenduaren 4an

Idoia Mendia Cueva

**BIGARREN LEHENDAKARIORDEA ETA
LAN ETA ENPLEGUKO SAILBURUA**